

DOLENJSKE NOVICE

Izhajajo 10. in 25. vsacega meseca. Cena jim je s poštino vred za celo leto naprej 2 K, za pol leta 1 K. Naročnina za Nemčijo, Bosno in druge evropske države znaša 2 K 50 h, za Ameriko pa 3 K. — Dopise sprejema urednik, naročnino in oznanila tiskarna J. Krajec nasl. v Novem mestu.

Socijalistične zablode.

V jubilejni številki dne 4. julija je „Domoljub“ naznanil v dopisu iz Semiča, da se je v Rožni dolini blizu tunela osnovala podružnica socijalnodemokratske organizacije naših železničarjev. — Kdor gre mimo hiše znanega odvetnika novomeškega na glavnem trgu, dr. Karola Slanca, lahko blizu vogala zagleda tablico z napisom: Podružnica splošne delavske zveze Vzajemnost. Znano je tudi, da dr. Slanc pošilja socijalističnim in sploh liberalnim listom razne članke, ki kažejo, da simpatizira vsaj v teoriji — v praksi bi se gotovo obotavljal — s socijalističnimi načeli. V njegovo odvetniško pisarno je pred meseci vstopil tudi verski odpadnik Lotrič, ki je pristaš „Svobodne Misli“ in ki meni, da je uprava naša metropola primerno torišče, od koder naj se svobodne misli razširjajo v našem mestu in sploh po Dolenjskem. Vidimo torej, da je sovražnik krščanskega ljudstva že na delu. Čas je, da tudi naše somišljenike opozorimo na to žalostno dejstvo ter vsem dobro mislečim odkrijemo socijalistične zablode, s katerimi nasprotni časniki in agitatorji varajo sebe in delavski stan, ki od novodobnega evangelija pričakuje zboljšanja svojega bednega položaja. — Preden govorimo o posameznih zmotah, ki se nahajajo v spisih socijalističnih pisateljev, osobito pa njih političnih agitatorjev, pojasnimo

I. Odkod socijalizem?

Na to vprašanje nam prav v poljudni obliki odgovori „Primorski list“ v svoji l. 30. št. On piše:

Stareji ljudje še pomnijo čas, ko ni bilo še socijalistov in ne socijalnega vprašanja, kakor je imamo dandanes. Naravno, bilo je, kakor še dandanes na kmetih. Kmet in hlapec oba jesta iz iste skleda, oba imata isto delo, oba stanujeta pod isto streho, hlapec je kakor ud družine, ako zbolí, ne vržejo ga na cesto in zgodilo se je večkrat, da je gospodar v testamentu zapustil dolgoletnemu hlapcu kôt v hiši do smrti. — Enako je bilo pri obrti. Mojster je imel svojih par pomočnikov in učencev pri sebi — bili so takorekoč — ena družina in ni bilo poznati tistega velikega razločka med delavcem in delodajalcem.

A tudi delavci in posli so bili vestni, z malim zadovoljni in ni treba še imeti sivih las, da se pomni, kako nizke plače so imeli delavci. Ali so bili pa na slabšem, kakor dandanes?

Dokler ni zagospodaril nesrečni liberalizem, so se zavedali ljudje, da so za delo, da mora vsak svoje dolžnosti spolnovati, zatajevati se, biti zadovoljen s tem, kar ima — ta svet ni raj — in treba marsikaj sprejeti vdano kot pokoro. Ravno ta vdanost v voljo božjo, zatajevanje samega sebe, vestno spolnovanje svojih dolžnosti in prepričanje, da ne ostane nič brez primerne plačila, da stoterega, če prej ne, po smrti, to je delalo ljudi zadovoljne.

Kar se je pa liberalizem razširil, ne iščejo več delavci svojih nebes — po smrti, temuč jih hočejo imeti že tukaj, na zemlji. Sedaj sanjajo ljudje o samih pravicah, za dolžnosti pa nočejo vedeti in, ker ne bo nikomur mogoče doseči vse, kar želi, zatajevanja pa noče poznati — sedaj še le čuti svoje siromaštvo, zadovoljnost je zginila — paradiž pa mora biti, če ne gre z lepa, pa z grda — zato sovraštva, štrajki, revolucija, punti, boj vseh z vsemi, do tja pripelje liberalizem.

Nič manj krivde pa ni na strani delodajavcev. Odkar se je polastil kapital obrti in so zrastle tovarne, je moralo zginiti ono bratstvo, ona enakost med gospodarjem in med delavci. Gospodar, kapitalist je prebival v palači, delavci so si iskali stanovanja, kjer so mogli; obleka, hrana, kočije, blesk bogatinov, ki, pohujšani vsled liberalizma, niso videli v delavcu drugega, kot stroj, ki ima pripomoči posestniku do dobička — vse to ni moglo roditi drugega, kot jezo, nevošljivost, sovraštvo in željo

po maščevanju — pa so bili ljudje-delavci zreli za socijalizem. Nihče jim ne zameri, ako se strinjajo v društva, da morejo s skupnimi močmi bolje varovati svoje pravice, toda šli so predaleč. Že zagovarjaje svoje stališče hočejo odpraviti vso lastnino. Saj tudi kapital ni sam na sebi nič slabega, ravno nasprotno; koliko dobrega bi se lahko z njim naredilo, ako bi se ga rabilo tako, kakor uči krščanska ljubezen? Brez kapitala ni mogoče nobeno večje, obširnejše podjetje.

Zelo se motijo, ako menijo, da se jim bo bolje godilo, ako bodo napadali ali uničili katoliško cerkev. Saj imajo njihovi agenti vedno v ustih geslo: Vsi jednaki! No, ravno v katoliški cerkvi smo vsi enaki; sveti zakramenti, nauk je za vse enak, k obhajilni mizi se vstopijo ostrič in bogatin in berač in star in mlad in grofica in dekla. Ravno katoliški cerkvi bi morali biti delavci hvaležni, saj uči, da je zatiranje sirot in delavcem zaslužek utrgovati, ali zadrževati „vnebovpijoč greh“, uči, naj si bodo vsi ljudje bratje med seboj, uči usmiljenost, uči, da ne sme nihče drugemu narediti, česar ne želi sam, uči, da bo vse, kar smo siromaku naredili, Bog stotero poplačal, saj je isto, kakor bi bili Bogu samemu naredili. Ako jim tak nauk ni povšeči, ako so sami takemu nauku boj napovedali in ga nočejo priznati, potem imajo bogatini prav, ako jih tlačijo.

To, to naj bi delavci preskrbeli enkrat, da bi postali vsi njihovi delodajalci dobri kristijani, pa bi ne bili več zaničevani, pa bi bilo zanje dobro preskrbljeno. Toda nikoli še nisem slišal, da bi bili delavci štrajkali zato, da bi gospodar začel hoditi k spovedi, da bi začel živeti krščansko in vendar je pomanjkanje krščanstva v srcih bogatašev eden glavnih vzrokov siromaštva.

Tudi gospodarji se pritožujejo o brezvestnosti delavcev in vendar na to pa nič ne pazijo, koliko vesti, koliko verskega prepričanja imajo. Delavec, ki je vero zavrgel, je sposoben za vsako hudobijo — to bi morali tudi gospodarji videti, a so zaslepljeni. — Delavci, ako hočete, da se vam bo dobro godilo, poiščite si krščanske gospodarje, bodite pa tudi sami vestni in gospodar vas bo ljubil. — Gospodarji, ako hočete imeti vestne delavce, poiščite si takih, ki bodo vestni kristijani, ti bodo delali pošteno in vas ne bodo goljufali, in ne bodo vam delali škode, bodite pa tudi sami dobri kristijani in delavci vas bodo spoštovali in ljubili.

Gospodarstvo.

Dolenjski sadjerejci pobirajte in vničujte piškava jabolka!

Letos so po Dolenjskem jabolka še najbolj obrodila. V mnogih krajih je jabolk kar čuda. Žal pa, da jabolka zlo povsod kaj močno raz drevja cepajo prej kakor so še dozorela. Ta prikazen javlja se letos v tako veliki meri, kakor do letos malokdaj. Vzrok jej je piškavost. V vsakem odpadlem jabolku, pa tudi v pretežni večini še na drevju visečih, nahaja se nek meseno rudeči črv. Ker on piškavost proizvaja, imenujemo ga jednostavno jabolčni piškur. Nemški se zove „Apfelwickler“, latinski „Carpocapsa pomonella“. Nekateri imenujejo tega škodljivca tudi jabolčni tončič. To je pa čisto napačno, kajti ime tončič pristaja drugemu jabolčnemu škodljivcu, namreč takozvanemu cvetoderu, kateri se pojavlja, kakor to ime kaže, že v jabolčnem cvetju. Tega imenujejo Nemci „Apfelblütenstecher“, latinski zove se pa „Anthonomus pomorum“. Beseda Anthonomus je prav za prav grška in označuje v našem jeziku toliko, kakor: breznožen ali brez nog. Dotični črv nima namreč istinito nikake noge. Do imena tončič prišel je pa na ta-le način. Nekdo se je lotil nemško knjigo, katera je škodljive mrčese opisovala, v slovenščino prestaviti. Ker pa ta mož coologije in istotako grščine zmožen bil ni, smatral je besedo

anthonomus jednako pomenno z imenom Antonom, in krstil je jabolčnega piškurja za — tončiča. Po tem pojasnilu napačnega imena tega škodljivca nadaljujmo s kratkim popisom njegovega življenja, iz katerega bo sledil nasvet njegovega vničevanja, pokončevanja.

rivost ali piškavost jabolk provzročuje gosenica, črv majhnega, sivorujavega metuljčka (veše), kateri od konca maja pa do pričetka julija okoli leta ter svoja jajčka posamezno na jabolčka zalegva. Iz jajčic se vsled solčne toplote črviči zvalé, kateri se v jabolka zajedo ter proti peškišču pomičejo, kjer peške pokončajo. Dorasli mesnato-rudečkasti črviček zapusti časih sad, katerega razjeda, že na drevesu in se spusti po tanki preji navzdol na tla. Tam si poišče skrivališče v špranjah in razpoklinah drevesne skorje (lubadi) v mahu itd. Pretežna večina črvičkov pade pa s sadom, v katerem prebiva, na tla, ali pa tudi v sadu še takrat ostane, ko se ga obere ter v sadne shrambe in kleti spravi. V skrivališču, bodisi zunaj v špranjah in razpoklinah drevesne skorje ali v mahu, kakor tudi v sadni kleti se črviček zabubi, in tako prezimi. Drugo leto pridejo v svojem času iz bub metuljčki (veše) zopet na dan, se oplodé in potem pričnejo z nova svoja jajčka na jabolka zalegovati. Ker pade, kakor povedano, pretežna večina črvičkov s piškavimi jabolki vred raz drevesa, je pač jasno, da ni nikakor gospodarsko postopano, te kar jednostavno na tleh ležati pustiti. Piškava jabolka treba marveč vsa pobrati ter jih svinjam pokrmili, ali na kak drug način vničiti. Dolenjski sadjerejci ravnajte se po tem.

—1—

Trgovina in obrt.

Trgovska in obrtniška zbornica za Kranjsko.

Urban Horvat, zborniški svetnik.

III.

Obrtni odsek obsega: izdelovalne, gostilniške, krčmarske, kakor tudi druge ne v trgovski odsek uvrščene obrte, potem lekarne in rudarjenje. Obrtni odsek je razdeljen v štiri volilne kategorije ali razrede, ki obstoje *a* iz obrtnikov, ki plačujejo vsako leto najmanj po 450 kron pridobnine; *b* iz obrtnikov, ki plačujejo na leto najmanj po 30 kron pridobnine ter ne pripadajo h kategoriji *a*; *c* iz obrtnikov, ki plačujejo vsako leto najmanj po 5 kron pridobnine in ne pripadajo h kategorijam *a* in *b*; *d* iz rudniških podjetnikov, ki plačujejo od rudarenja na leto najmanj po 5 kron pridobnine. (Na vsak način zadostuje za utemeljitev volilne pravice v volilni kategoriji *c* oziroma *d* obrtnega odseka, da volilec plačuje v dotični občini toliko pridobnine, kolikor znaša najmanjši census, ki daje pravico voliti v deželni zbor.) Prva volilna kategorija voli 2 prava uda; druga 5 pravih udov; tretja tudi 5 pravih udov in četrta 2 prava uda.

§ 3. Javni družabniki so uvrščeni v tiste volilne kategorije, v katere je po davčnem censusu uvrščeno podjetje, h kateremu pripadajo. One osebe, ki vodijo kot načelniki ali ravnatelji trgovska ali industrijalna delniška podjetja, volijo v oni kategoriji, v katero spada podjetje, ki ga vodijo.

§ 4. Vsak volilec voli samo v tisti volilni kategoriji, v katero spada. Kdor ima volilno pravico v več volilnih razredih, sme samo v eni izmed njih voliti in takemu volilcu je dano na prosto voljo izjaviti se, v kateri volilni kategoriji želi voliti. Kadar se volilec, ki ima volilno pravico v več volilnih kategorijah, ne odloči sam za eno ali drugo volilno kategorijo, se uvrsti v tisto kategorijo, v kateri plačuje višji davek. Vsaka volilna kategorija (razred) voli sama zase njej pripadajoče število pravih udov. Glasovi raznih volilnih kategorij se ne smejo združevati samo v eno volilno kategorijo.

§ 5. Aktivno volilno pravico imajo: tisti udje trgovskega in obrtnega stanú, ki uživajo vse državljanske pravice ter trgujejo, obrtujejo ali rudarijo v zborničnem okraju samostojno ali kot javni družabniki, oziroma kot osebno odgovorni družabniki komanditskih družb; potem osebe, ki vodijo kot načelniki ali ravnatelji trgovska ali industrijalna delniška podjetja, ako se od omenjenih podjetij plačuje v § 2 zaznamovani znesek pridobninskega davka. Juridične ali vkupne osebe, kakor hranilnice, pridobitne in gospodarstvene zadruge, rudarske družbe, društva, občine in druge javne korporacije itd. so opravičene oddati samo eden volilni glas. Volilno pravico izvršuje tista oseba, ki ji po zakonu, statutu ali posebnem dogovoru pristoji zastop podjetja. Pri obratih, danih v zakup, pristoji volilna pravica zakupniku. Ako imajo ženske ali takšne osebe, ki so pod varstvom ali oskrbstvom, v samoposesti kakšno trgovino ali kakšen obrt, izvršuje volilno pravico v njih imenu opravilec njih trgovine ali njih obrta. S podružnicami podjetij, ki

imajo glavni zavod zunaj zborničnega okraja, se ravna kakor s samostalnimi podjetji. Če sta glavni zavod in podružnica v zborničnem okraju, se za uvrstitev v kategorije vzame za podstavo skupni znesek pridobninskega davka. V obeh slučajih se izvrši uvrstitev v tisti odsek, h kateremu bi spadal, oziroma h kateremu spada glavni zavod. Izvoljeni smejo biti le trgovci in obrtniki, ki so avstrijski državljani, so dovršili 30. leto svoje dobe, imajo že najmanj tri leta vse potrebnosti (pravice) za aktivno volilno pravico ter stalno domujejo v zborničnem okraju. Volilci, ki imajo volilno pravico v enem odseku, se smejo voliti v vseh kategorijah tistega odseka. Niti voliti in niti izvoljeni biti pa ne morejo tisti, ki po obstoječih zakonih itak ne smejo voliti in tedaj ne izvoljeni biti. Razven tega ne morejo izvoljeni biti: trgovci, ki so prišli v konkurz, dokler zopet ne udobijo usposobljenosti.

§ 6. Pravi zbornični udje se volijo v direktni volitvi. Pravi udje se volijo na 6 let. Kadar potečejo 3 leta, izstopi 31. decembra polovica udov po redu svojih službenih let, in ti se nadomestijo z novimi volitvami. Ako jih ima več po enako veliko službenih let, razsodi žreb, komu je izstopiti. Izstopivši se smejo zopet voliti. Kadar se med časom ene volilne dobe izprazni eno ali več mest pravih udov, tedaj zbornica za prave ude pokliče tiste, ki so pri zadnji volitvi v dotični volilni kategoriji dobili po največ glasov za prej izvoljenimi. Kdor se tako pokliče v zbornico, službuje potem samo do prve volilne dobe.

§ 7. Politično deželno oblastvo obenem postavi pri razpisu volitev volilno komisijo, da priredi in izvrši volitve. Predsednik volilne komisije je komisar, ki ga imenuje trgovinski minister. Volilna komisija je sestavljena iz enega občinskega svetovalca ljubljanskega mesta in iz šestih zborničnih zastopnikov, izmed katerih pripadata 2 trgovskemu odseku in 4 obrtnemu odseku, in iz zapisnikarja. Občinskega svetovalca in zbornične zastopnike imenuje politično deželno oblastvo kot ude volilne komisije. Občinski zastop in zbornica sta upravičena v tem oziru staviti predloge političnemu deželnemu oblastvu. Ako se je zbornica razpustila, pokliče politično deželno oblastvo v volilno komisijo nekatere zapupne može izmed trgovcev in obrtnikov zborničnega okraja. Komisija ima naslov: „C. kr. volilna komisija za trgovsko in obrtniško zbornico v Ljubljani.“ Vsa tej volilni komisiji pristajajoča razsodila so končno veljavna. Politična uprava oblastva in županstva zborničnega okraja imajo dolžnost izdatno podpirati volilno komisijo pri izvrševanju volilnih poslov. Komisija uraduje v prostoru trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani. Zbornica ji mora prekrbeti potrebno pomožno osebje. Volitveni stroški se plačujejo iz zborničnega proračuna.

C. kr. državna obrtna šola v Ljubljani je izdala I. letno izvestje, ko se je prejšnja umetno-obrtna strokovna šola z razpisom ministerstva za javna dela d. 29. septb. 1911 pretvorila v popolni zavod, ki zdaj obsega I. delovodsko šolo za mehanično-tehnične (kovinske) obrte. II. Stavbno obrtno šolo. III. Mojstrsko šolo za stavbno in pohištvno mizarstvo. IV. Strokovno šolo za lesno in kameneno kiparstvo. V. Posebne tečaje za obrtnike. VI. Javno risarsko in modelirsko šolo. VII. Žensko obrtno šolo. VIII. Strokovne tečaje za nadaljno izobrazbo učiteljstva na obrtnih nadaljevalnih šolah. — O vseh teh panogah daje izvestje potrebna pojasnila, n. pr. o sprejemu učencev, o poklicu, ki ga morejo doseči obiskovavci raznih strok. — Koncem leta 1911/12 je bilo vseh učencev 247. — Učiteljski zbor s praviimi profesorji, učitelji, nadomestniki, učiteljicami, delovodji in pomožnimi učitelji šteje 30 članov. Posamni učitelji so v svojih strokah poučevali tudi v tečajih po deželi. — Bodoče šolsko leto se prične 16. septb. z vpisovanjem. — S temi vrsticami opozarjamo dolejske obrtnike, da se naj bolj ozirajo na ta zdaj zelo razširjeni zavod. Po Dolenjskem je obrt še bolj v povojih; našim mojstrom še manjka dokaj strokovne izobrazbe, zato pa pri boljših, obširnejših stavbah ne morejo priti do dela. Nova tehnika osobito v fabriških podjetjih zahteva, da se naši pomočniki seznanijo za svojo stroko z novimi sredstvi, ki jim pomorejo do boljšega zaslužka. Mladenci, iščite si strokovne izobrazbe! S svetom in dejanjem vam bo šlo na roko: „C. kr. ravnateljstvo državne obrtne šole v Ljubljani.“

Politični pregled.

Deželni zbor kranjski je imel dne 24. julija sejo, v kateri so poslanci Dular, Jarc, Matjašič in tov. interpelirali deželnega predsednika zaradi šikaniranja „Kmečke zveze za novomeški okraj“ od strani organa okrajnega glavarstva v Novem mestu in izvajali v svoji interpelaciji, da je neki uradnik okrajnega glavarstva v Novem mestu ovadil ves odbor „Kmečke zveze za novomeški okraj“

sodnji, češ, da ni naznanil pravočasno novih udov politični oblasti. Sredi največjega poljskega dela je bilo klicanih deset doslej ne-kaznovanih odbornikov v sodnijo in vsak kaznovan radi prestopka zoper društveni zakon z globo dveh kron, oziroma šest ur zapora. Proti tej razsodbi se bo sicer vložil priziv, ker je neutemeljena, a pri vsem so najbolj značilni nagibi, ki so vodili dotičnega uradnika, da je napravil ovadbo, in sicer brez vednosti šefa okrajnega glavarstva. V zadnjih letih je praksa glede društvenega zakona jako mila, kar najbolj dokazuje dejstvo, da je vlada sama predložila državnemu zboru nov društveni zakon, ki odpravlja zastarele birokratične odredbe zakona iz leta 1867. in ki ga je ustavni odsek državnega zbora z nekaterimi izpremembami že sprejel. Dotični uradnik pa se je izrazil — kar je docela neverjetno — da ima nalog od deželne vlade, naj postopa strogo proti društvom, zlasti političnim. Mogel pa ni kaj, da ne bi izrazil pred pričami pravega nagiba, češ, „če zna Kmečka zveza nagajati, mora tudi paragrafe poznati“. Kmečka zveza je namreč nastopila za ljudstvo, n. pr. proti šikaniranju od glavarstva radi oglednih listov. Saj je bil nedavno kaznovan za 20 K oglednik Sterniša iz Vinje vasi, ker je izdal ogledni list za živinče, katero je videl vsak dan, ne da bi ga šel ogledat v temni hlev. Dotični uradnik očitno nima prav nobenega zmisla za moderno upravo, sicer ne bi postopal na tak način, kakoršen danes nikjer ni več v navadi. Zato vprašamo Njega ekselencio: 1. Ali hoče dati preiskati navedena dejstva? 2. Ali hoče odpomoči takemu ozkosrčnemu šikaniranju ljudstva in organizacij od strani organa okrajnega glavarstva v Novem mestu? — Posl. Novak in tov. so vložili nujen predlog glede draginjske doklade učiteljstvu. — Dr. Lampe je poročal o predlogih za varstvo zadrugištva, katero naj deželni odbor sprejme v posebno varstvo ter da lahko iz že dovoljenega kredita prevzame jamstvo za razne zadruge, ako se razvidi, da deželi ne preti nobena škoda. Vkljub oporekanju liberalne stranke je bil predlog sprejet. — Poslanec Piber je poročal o deželnih vodno-električnih centralah. Liberalci so nasprotovali češ, da se ne bodo izplačale. Poslanci S. L. S. in veleposestnikov so povdarjali, da bodo ta podjetja v veliko korist prebivalstva; na kar so sprejeti predlogi o izvršitvi elekt. central. — Šolskonadzorstveni zakon je bil v nekaterih točkah spremenjen. — Dež. glavar odgovori na razne interpelacije, med drugimi o Ribnikarjevi aferi, da je za podlago preiskav služilo uradno obvestilo ljubljanskega magistrata. Dr. Lampe odgovori na interpelacijo Matijašičevo, da je hrvatska vlada radi mostu pri Gribljah in Luščicah ugodno odgovorila. — Za okraj Žužemberk se ustanovi živinozdravnik. Bikoreja na Robežu in Goričanih naj se izdatno podpira. — Deželni zbor se potem odgodi.

Dopisi.

Prečna. Zopet se nam obeta lepa cerkvena slovesnost. Naša dekliška Marijina družba si je omislila prelepo družbeno zastavo, katero je treba blagosloviti. To zelo redko sv. opravilo bo izvršil mil. g. prošt novomeški dr. Seb. Elbert na najdaljšo nedeljo po Bink. dne 11. avgusta. Točno ob 10. uri bo slavnosten govor, za tem slovesen blagoslov družb. zastave po dotičnem obredu in na to slovesna sv. maša pri stranskem oltarju brez-madežne Device, ki je tudi družbeni oltar. K tej slavnosti smo že povabili po gg. voditeljih vse dek. Mar. družbe in jih tem potom še ponovno vabimo, da nas mnogoštevilno posetijo seveda tudi z družbenimi zastavami, s katerimi se naša mlada tovaršica posestrini. Dne 21. avg. bo shod dekl. Marijinih družb novom. dekanije na Zaplazu z glavno službo božjo ob 10. uri.

Št. Jernej. — Velik mladeniški tabor bo na Veliko Mašo 15. avgusta v Št. Jerneju. Ta dan prihité v Št. Jernej mladeniške Marijine družbe cele leskovske dekanije in krško okrožje Orlov. Vabijo se pa tudi drugi mladeniči iz bližnjih in daljnih krajev. Spored: Ob 10. uri dohod v Št. Jernej. Zbirališče v društveni dvorani. Ob polu 11. uri slovesna sv. maša z govorom. Ob 12. uri kosilo. Ob 2. uri pete litanije. Ob polu 3. uri sprejeto z godbo v Starovas doljino. Tamkaj na prijaznem griču poleg cerkve velik shod. Po shodu javna telovadba krškega okrožja Orlov. Nato kratka veselica: godba, petje, srečolov. Mladeniči! Prihitite ta dan v velikem številu v prijazni Št. Jernej! Pridite z zastavami!

Iz Št. Jerneja. Naše izobraževalno društvo je povabilo za 4. avgust popoldan k predstavi v novem krasnem „Društvenem Domu“ k igri v treh dejanjih „Tri sestre“, katere je mojstersko opisal dr. I. Krek. Vdeležilo se je prav veliko občinstva, ki je napolnilo vse nove sedeže in tudi zadej vsa stojišča. Začetkoma je č. g. kaplan Ivan Drešar raztolmačil igro, da so gledalci tem

ložje umevali njeno uprizorjenje. Orlovska godba je zaigrala primeren komad, ki je občinstvo zazibal v dobro razpoloženje, da je tem pazljivejše sledilo razvoju zanimive igre. Vrlo dobro sta dijaka in vse osebe izvršili svoje naloge, da so se poslušalci izvrstno zabavali in navžili neprisljčenega smeha. Med vsakim odmorom je svirala godba, kateri so poslušalci ploskali, kakor tudi po vsakem dejanju dobrim igralcem na odru. Čast vsem! — Le vrlo naprej za resnično izobrazbo in pošteno zabavo, po kateri ostane srce zadovoljno in si želi kmalo kaj sličnega videti in slišati. —

Iz Adlešič 1. avg. Dne 12. jul. pičil je gad Ano Požek, udovo, iz Sel h. št. 21., staro 64 let, ko je pukala na njivi lan. Pičil jo je v levo nogo, vendar ni umrla, ampak ozdravila. — V zadnjem dopisu sem omenil, da je strupena rosa napadla naše vinograde. Ta bolezen je močno „podpalila“, kakor pravimo pri nas, naše trtje in naredila precej škode. Toda ta nesreča, za pozebo naših vinogradov dne 12. in 13. aprila, ni edina nesreča, njej se je pridružila še grozdna plesnoba (oidium), ki bo naredila še več škode, tako, da nekateri vinogradniki skoraj ne bodo imeli kaj trgati. Obdelavanje vinogradov stane dandanes, posebno v Beli Krajini, kjer skoraj ni mogoče dobiti delavcev ali težakov, prav veliko, tako da se že skoraj ne izplača; govorim iz lastne skušnje, vsaj imam obsežen vinograd, in potem pa še hoče kdo ubogemu belokranjskemu vinogradniku naprtiti vinski davek! To bi bil vnebovpijoč greh! Hujše tlake bi belokr. vinogradniku ne mogli naložiti. — Sušo imamo precej občutno. Letina kaže še precej dobro, le poljske miši delajo obilo škode, posebno okoli Tribuč, preje na strnih, posebno šenici, zdaj pa celo na zelju.

Iz Radovice. Nikar ne mislite, predragi bralci „Dol. Novic“, ker že dolgo niste čuli od nas, da smo v tej vročini zaspali. — Delamo pridno na vse kriplje, da bi se preživotali. Kakor Vam je znano, je lansko leto pobila toča vse poljske in vinograde pridelke dvakrat pri nas, da je bilo skoraj obupati; ali zbog vztrajnosti pri pridnem delu in vdani v voljo božjo, ker smo dobili nekaj pomoči od c. kr. vlade in deželnega odbora, smo hvala Bogu, vendar vse zlo premagali. Da je občina Radovica v vročem pasu solnčne gorkote, to spričuje dejstvo, ker se je že nalovilo okoli 700 različne barve pisanih nosnatih modrasov. Letina je bila na spomlad dobro pokazala, žito je bilo pleglo, zatoraj je bolj slabo, krompir, debelača in drugi pridelki lepo kažejo. Trta je zbog lanske strašne toče in letošnjega mraza še lepo obgnala in pokazala dobro veliko zaroda; ali žali Bog vkljub vsemu pridnemu delu, škropljenju in žvepljanju je začelo grozdje vse jedno plesnjeviti. V nedeljo nam je Bog dal lep miren dež, mogoče se bode sedaj kaj opomoglo. — Povem Vam še to, da smo Belokranjci nejevoljni nad onim gospodom, ki ga sicer visoko cenimo, da v svoji brošuri nasvetuje, naj bi se upeljal vinski davek po kleteh pri pridelovalcih vina. Ako se to zgodi, da bi bil res naložen davek na zasebno vino, ondaj nam v tužni Belokrajni ne kaže drugega, kakor opustiti trto, katera je itak navezana na ogromne stroške dela, in katero žali Bog uničujejo vsakovrstni nebrojni trtni škodljivci, in se izseliti odtod. Pa Belokranjec ni obupal in ne bo. S. L. S. in njeni vrli gospodje poslanci bodo znali odvrniti tako pogubonosno nakano. — [Za zadnjo št. prepozno dospelo. Ur.]

Suhor. O lepo uspeli veselici 14. julija so „Novice“ že zadnjič poročale. Kdorkoli je videl igre, se je izrazil, da želi še kdaj kaj takega videti. Gledalcev je bilo precej mnogo, toda bilo bi jih dvojno toliko, ko bi ne bil vmes segel tu že dobro znani kričar ter vsiljivi, odstavljeni župan. On zabavlja čez vse, kar je poštenega in pametnega, tako je tudi sedaj storil. Tekal je iz gostilne v gostilno, da bi ob prihodnjih občinskih volitvah kaj glasov dobil zase in svoje, posebno vlaške liberalčke; razgrajal ter zmerjal vse, kar ni njegovega, slednjič se je lotil mirnih fantov in dobil bi bil po buči, pa jo je sramotno popihal; kar po štirih je bežal iz gostilne, da ga niso opazili. Siloma se hoče postaviti za kandidata, a ljudje še niso pozabili, v kake zmešnjave je občino zavozil in vedó, da rad rogovili, prevzetan povsod med prvake se sili; s prav dolgim jezikom je obdarovan, — a v buči ošabni je malo možgan. — Le naj se oglasi jih sto: le-ta namžupanil ne bo. Opazovalec.

Belokranjske novice. — Nagloma je umrl dne 19. julija Matija Govednik, posestnik Gor. Lokvica št. 27. Na pôdu je mlatil pšenico in je hotel snop premakniti, a se je zgrudil in takoj izdihnil. N. p. v m. — Lep pogreb je preskrbel S. K. J. društvo na Lokvici svojemu članu M. Govedniku, kateri je ne pričakovano preminul. Pogreba se je vdeležilo prav veliko članov. — Na zadnjem občnem zboru S. K. J. društva na Lokvici se je konstituiral sledeči odbor: Alojzij Mihelčič, predsednik; Jožef Pezdirc, podpredsednik. Odborniki: Miha Papič, Janez Škof (52), Janez Guštin, Anton

Šuklje, Anton Dragovan, Jože Muc. Fantovski odsek: Anton Klemenčič, Anton Bratanič, Jože Žugelj, Anton Težak, Anton Sodec. Ženski odsek: Mici Mihelčič, predsednica; Katarina Bohte, podpredsednica. Odbornice: Ana Matkovič, Bara Težak, Ana Papič, Marija Žugelj, Katarina Dragovan, Neža Šuklje. — Pripravljalni shod za ustanovitev Slov. Kat. Izob. društva v Metliki se v kratkem vrši. Možje, fantje vsi v društvo! — V vinogradih metliškega sodnega okraja se je v zadnjem času precej pokazala peronospora, posebno pri onih, ki niso o pravem času škropili, ali pa opuščali škropljenje spodnjih delov perja. — Po občinah, potrebnih vode, hodil je komisar inženir g. Zajc radi naprave kapnic. Naše gg. poslance prav lepo prosimo, naj na merodajnem mestu storijo potrebne korake, da se na ta ali oni način preskrbi zaželenja voda, ker človeka res srce boli, ko vidi, kakšno vodo morajo ljudje piti in rabiti za kuho.

Ljubljana. — Dva dijaška shoda. — Sestanek katoliško-narodnih abiturientov v Kamniku. V prijaznem Kamniku so se zbrali letos dne 28. julija katoliško narodni abiturienti, da bi se pred odhodom iz milega domačega kraja, predno se razkrope med ljudstvom, vspodbudili k skupnemu delu za vero in narod. Že v soboto se je zbralo precejšnje število abiturientov, akademikov in drugih dijakov v dvorani „Kamniškega doma“, kjer se je vršil pozdravni večer, katerega se je udeležilo mnogo kamniške inteligence. Po pozdravu se je razvila prijetna zabava, ki je trajala pozno v noč. Drugega dne, v nedeljo, se je pripeljalo z jutranjim vlakom poleg večine abiturientov in drugega dijaštva tudi mnogo ljubljanskega občinstva. Po sv. maši se je vršilo zborovanje v dvorani „Kamniškega doma“. Med vspodbudnimi referati tovarišev abiturientov je posetil sestanek tudi prevz. gospod knezoškof, ki je z vspodbudnimi besedami navduševal abituriente k nevstrašenemu delu za vero, dom, cesarja in podelil zborujočim svoj nadpastirski blagoslov. Popoldne so igrali abiturienti novo Finžgarjevo igro „Našo kri“. Dvorana je bila kar prenapolnjena. Po igri se je vdeležilo na hladnem vrtu hotela „Krištof“ komerza poleg dijakov tudi mnogo odlične gospode, le škoda, da se je bilo treba tako kmalu ločiti iz prijaznega Kamnika. Prav vzorno se je vršil ta sestanek katoliško-narodnih abiturientov, med katerimi se ga je vdeležilo tudi osem abiturientov iz oddaljenega Novega mesta.

Od 1. do 4. avgusta se je vršil v Ljubljani veliki shod katoliških jugoslovanskih dijakov. Žal, da Vaš list nima prostora za obširnejši opis tega prevažnega sestanka hrvatskih in slovenskih akademikov. Vršil se je v proslavo desetletnice kat. akademičnega društva „Zarje“ v Gradcu, ki bi se imela slaviti že lani. Dospelo je okrog 300 hrvatskih dijakov, ki so bili prav presrečno sprejeti že na kolodvoru. Vspored zborovanj hrvatskih in slovenskih akademikov je obsegal mnogo aktualnih tvarin, o katerih mora biti naš visokošolec do dobra informiran. Vsa organizacija našega naroda na literarnem, kulturnem, gospodarskem, socialnem, religioznem polju se je razvila pred očmi naše mladine, ki kmalo vstopi v vrste narodnih delavcev. — Iz poročil in govorov se je razvidelo, koliko dobrega so dosegla že akad. društva hrvaška in istotako slovenska v svojem neposrednem krogu kakor tudi posredno med ljudstvom, katero katoliške dijake sprejema z zaupanjem in ponosom kot svoje sinove. — Pri slavnostnem zborovanju „Zarje“ je govoril njen starašina drž. poslanec Jarc kazoč na njen skromen začetek in dovoljen razvoj tekom 10 let. — Pomenljivo je, da sta slavnostna zborovanja počastila tudi cerkveni vladiki biskup dr. Mahnič s Krka in naš knezoškof, ki sta bila pozdravljena z mladostnim navdušenjem. Prisostvovalo pa je tudi mnogo katol. inteligence. Biskup Mahnič je mladeži govoril bodrilne besede, ki so njega samega ganile včasih do solz, mladino pa fascinirale. Nič manj ni razvnel ljubljanski vladika akademikov s svojimi spodbujajočimi nauki. — Vrhunec navdušenosti pa se je dosegel pri sklepnem komerzu soboto večer v prenapolnjeni Unionovi dvorani. Narodno himno „Lepa naša domovina“ je pelo vse občinstvo. Predsednik komerzu je bil belokranjski rojak dr. Martin Malnerič, starašina „Zarje“. Biskup dr. Mahnič je razodel svoje veselje, da je I. kat. shod pred 20. leti rodil tak sad, kot je današnji dan, ki po zbranih zastopnikih predstavlja do 5000 organiziranih hrvatsko-slovenskih dijakov. Želi vsem stanovitnosti. Dež. glavar dr. Šusteršič kliče vsem, da med Hrvati in Slovenci ni razlike. Naše delo sloni na temelju kat. vere. Pri nas ideje crpajo vso moč v evharističnem Zveličarju. V tem bo tudi prihodnost naša. Knezoškof dr. Jeglič spopolni to misel rekoč, da se je to edinstvo začelo uprav ob shodih presv. evharistije na Trsatu, Ljubljani, Dubrovniku. V njej se bodo vtrdili značaji, ki naj delujejo v blagor slovensko-hrvatske domovine. — V nedeljo je pa polovico dijaštva napravilo izlet na Bled in Vintgar, polovico pa v Postojno, občudujoč krasoto naše domovine. Mladina na delo z Bogom za narod!

Domače in tuje novice.

Pri tukajšnjem okrožnem sodišču je imenovan za predsednika g. Fr. Garzaroli pl. Thurnlack, dosedaj višjesodni svetnik v Celju.

Prijazno vabilo. Abiturijenti novomeške dijaške Marijanske kongregacije prirede v nedeljo 11. avgusta v dvorani Rokodelskega doma točno ob polu 4. uri popoldne veselico in točno ob 8. uri zvečer zabavni večer, obakrat s sledečim sporedom: 1. Pevska točka: „Savska“ in „Oblaček“ dr. G. Ipavec. 2. Pozdravni govor. 3. Predstava: „Spoštuj očeta“, igrokaz v treh dejanjih. — Vstopnice se dobé v zakristiji samostana oo. frančiškanov in v nedeljo pa pred predstavo pri blagajni. Čisti dobiček je namenjen za poravnane obilnih stroškov kongregacije. Vsi prijatelji kongregacije in somišljeniki so prisrčno povabljeni in sicer brez ozira na to, če so dobili povabilo ali ne.

Kongreganisti-abiturijenti.

Duhovske vesti. Dne 1. avgusta sta bila dva dolenjska rojaka vmeščena za župnika in sicer č. g. kapelan na Krki Martin Pečarič za Podkraj na Vipavskem in č. g. prefekt škof. zavodov v Št. Vidu Martin Štular na novoustanovljeno župnijo Trboje pri Smledniku. — Imenovani so č. gg. kapelani: Karol Gnidovec iz Žužemberka za uršulinskega spirituala v Ljubljano. Ivan Rihar iz Vipave v Žužemberk. Rudolf Kapš iz Postojne v Vipavo. Matej Kozelj iz Ribnice na Krko. Engelbert Rakovec iz Kranja v Ribnico. Martin Jarc, semeniški duhovnik, na Dobrovo. Franc Krišče iz Šmartna pri Litiji v Vodice. Ivan Lovšin iz Moravč v Šmartno pri Litiji. Fr. Golob iz Dobrič v Moravče. Josip Markič, novomašnik, k Sv. Trojici pri Tržišču. Anton Črnugelj iz Vel. Lašč v Črni vrh nad Idrijo. Franc Šmit iz Smlednika kot župni upravitelj na Sv. Goro. Franc Hočever iz Toplice v Stopiče. Viktor Švigelj iz Horjulja v Toplice. Janez Kmet od Sv. Križu pri Litiji v Spodnjo Idrijo. Janez Lobe, novomašnik, k Sv. Križu pri Litiji. Anton Rovtar, novomašnik, k Sv. Križu pri Kostanjevici. Janez Šesek z Jesenic v Kočevje. Andrej Krauland iz Kočevja kot žup. upravitelj v Polom. Pavel Klemenčič, sem. duhovnik, v Kočevje. Janez Jaklitsch iz Starega loga v Koprivniku na Kočevskem. Franc Novak iz Koprivnika na Kočevskem v Stari log.

Polkovnik Fran Beseljak, poveljnik monturnega skladišča deželne brambe na Dunaju, povišan je v plemstvo.

Najvišje dovoljenje. Cesar je g. Jak. Puklu, dolgoletnemu predsedniku katol. šolskega društva v Maria Enzersdorfu pri Dunaju blagovolil dovoliti, da sme častni križec „pro ecclesia et pontifice“, s katerim ga je odlikoval sv. Oče papež Pij X., sprejeti in nositi.

Častno darilo je izročil vladajoči knez Liechtenstein njemu posvečeni skladbi „spominske koračnice 1712—1912“ slovenskemu kapelniku Filipu Emeršič, in sicer 200 kron Liechtensteinskega zlatega kova l. 1898. Omenjeni g. kapelnik je še tudi Novomeščanom v najboljšem spominu zaradi njegovega vsestranskega blagega značaja.

Provincijal č. oo. frančiškanov o. Angelj Mlejnšek se iz Kamnika preseli v Ljubljano, kjer bo njih bogoslovno učilišče. Iz Novega Mesta sta prestavljena gvardijan o. Kornelij Petrič in organist o. Severin Fabiani v Kamnik. Oba sta bila tu na deški šoli marljiva učitelja in postrežljiva v dušnem pastirstvu po sosednih župnijah. Pri duhovstvu in ljudstvu ostaneta v blagem spominu. Kot veroučitelj pride v tukajšnji samostan o. Ambrož Remec iz Kamnika. — P. Gotard Podgoršek je tu zopet gvardijan.

• **Bolnišnica usmiljenih bratov in liberalni časopisi.** — Liberalni obrekovalci so v svojih lačnih časopisih obdelali že vse javne zavode; naravno, da so se spravili tudi na bolnišnico usmiljenih bratov v Kandiji. Skozinskoz neosnovani napadi na ta človekoljubni zavod zaslužijo nekoliko odgovora. Kdor je bil le enkrat mimogrede notri, še bolj pa, kdor si je moral tam iskati zdravja, bo priznal, če ima le malo čuta poštenosti, da vlada vzoren red in snaga. Poleg dveh vestnih, za svoj poklic unetih zdravnikov, deluje lepo število usmiljenih bratov, ki noč in dan čuvajo ob posteljah bolnikov. Odpovedali so se vsemu posvetnemu življenju ter se posvetili najtežavnejšemu, a najlepšemu poklicu. Ne meneč se za posvetno čast in slavo, lajšajo muke človeku trpinu, priskočijo na pomoč revežu in bogatinu. Posebno v novejšem času, ko je število bolnikov nenavadno visoko poskočilo, so tako upreženi, da si morajo celo prepotrebni nočni počitek prikrajšati. Ali si more kdo misliti večje požrtvovalnosti? Zato, da drugim vrnejo ljubo zdravje, pa s prenapornim delom sebi krajšajo življenje. Je pa nekaj, vsled česar so pri liberalnih dopisnikih slabo napisani. Usmiljeni bratje so — klerikalni, ker — čujte in strmite — preveč molijo. In ker molijo, zato vse njih delo v obeh gotovih ljudi

nič ne velja. Odtod tudi izvirajo vsi napadi. Hinavski dopisnik bo v slučaju bolezni najbrž iskal pomoči pri uredništvih liberalnih listov, usmiljeni bratje pa mu naj, ko bo iskal njih gostoljubnosti, pokažejo vrata.

Osebnost. Nadsvetnik Vajkard Gandini je z rodbino zapustil naše mesto ter se preselil v Gradec. Ljudomila rodbina ostane v najboljšem spominu.

Resigniral je na Gospasveški kanonikat ter se vrnil v Ljov profesor v pokoju dr. Jožef Ogórek. Gospod profesor je svoj čas služboval na tukajšnji gimnaziji in objavil v letnih naznanilih l. 1876, 1877, 1878, 1879 nekaj zanimivih latinskih razprav. — Premeščen je bil potem na nemško-polsko gimnazijo v Ljov, kjer je služboval do vpokojenja. Po smrti soproge in ko je njegova hčerka v Ljovu promovirala doktorjem medicine, se je podal v Rim ter tam pred par leti kot starček dovršil bogoslovne študije in bil posvečen za duhovnika krške škofije. Sedaj se vrača v domači kraj bržčas k svoji hčerki doktorici, katero je pred par leti tudi poročil zdravnik.

Mestna hranilnica v Novem mestu. V mesecu juliju 1912 je 216 strank vložilo 92.826 K 4 h; 288 strank vzdignilo 97.538 K 68 h; 8 strankam se je izplačalo hipoteknih posojil 8100 K. Stanje vlog 3.346.769 K 10 h; denarni promet 405.793 K. Vseh strank bilo je 1110.

Hranilnica in posojilnica za Kandijo in okolico je imela meseca julija prometa K 160.394:50, vložilo je 124 strank K 29.972:85, dvignilo 186 strank K 38.999:40. Posojil je bilo danih 64 strankam K 31.657; pristopilo je na novo 13 članov.

Most v Straži. — Državni poslanec Jarc je dobil z Dunaja obvestilo, da je dovoljene državne podpore za most v Straži K 30.000.

Gradnja belokranjske železnice. C. kr. železniško gradbeno vodstvo v Novem mestu razpisuje dobavo približno 70.000 mecesnovih ali hrastovih pragov in 34,5 m³ posebnih pragov za premikalnice iz enakega lesa. Natančnejša pojasnila daje c. kr. železniško gradbeno vodstvo, pri katerem morejo vdeleženci tudi pregledati ali kupiti ponudbene pripomočke. Zadnji čas vložitve ponudbe je 16. avgust 1912 opoldne. Ponudbe se odprejo isti dan ob 3. uri popoldne, dobava se prisodi v času do 13. septembra 1912. Najpoznejši rok začetka dobave je mesec februar 1913, končana pa mora biti do konca meseca avgusta 1913.

Nabori se vrše na Dolenjskem: Za politični okraj Litija: v Višnji gori 31. avg., 2. septembra; v Litiji 4., 5., 6. sept. Za politični okraj Krško: v Radečah 7. sept., v Krškem 9., 10. sept.; v Kostanjevici 12., 13. sept.; v Mokronogu 16. sept. Za politični okraj Kočevje: v Velikih Laščah 18. septembra; v Ribnici 20., 21. sept.; v Kočevju 23., 24. sept. Za politični okraj Črnomelj: v Črnomlju 26. sept.; v Metliki 28. sept. Za politični okraj Rudolfovo: v Rudolfovem 30. sept., 1., 2. oktobra; v Žužemberku 3. oktobra; v Trebnjem 5. okt.

Brizganje. Čeravno imamo samo ljubljansko cesto od Gerdešičeve vile naprej in Glavni trg za pobrizgat, se to ne zgodi niti vsak drug dan. — Kadar se pa brizga, se dela to tako malomarno in površno, da je pred deveto uro zjutraj že vse čisto suho. Da bi se pa še enkrat popoldne brizgalo, recimo pred odhodom vozov k vlakom, — o Bog ne daj! Kaj takega ne pade nikomur v glavo! Nadloga praha je naravnost neznosna. V večjih mestih brizgajo vse ulice po večkrat na dan, če je treba, a v Novem mestu imamo samo eno za brizgat in tu je taka mizerija! Ravno 2. avgusta (Porcijunkula) in 5. avgusta (ponedeljek, sejmica) se ni brizgalo, kakor za nalašč, ker sta bila te dni sejma. Vrh tega pa leže živinski odpadki včasih po cel teden, ne da bi se jih pospravilo, tako da je smrad naravnost dušljiv. Zrak na deželi je torej bolj okužen kot v velikem mestu. Niti v soboto zvečer pred godbo na trgu se ne brizga, tako da se že malo komu ljubi priti na promenado v neznosni prah in smrad. Zadnji čas je že, da se odpravijo te nezdruge, antihigijenske razmere; tako da bo žarko solnce svobodno pošiljalo svoje žarke skozi čisti vzduh na naše mesto.

Z novo železnico vred smo dobili tudi več nemških in židovskih tvrdk v mesto, ki skušajo konkurirati s poštenim domačim blagom. Ako se bomo vestno držali gesla „Svoji k svojim!“ se nam ni ničesar bati; tujci bodo v kratkem času izginili tja, od koder so prišli, uvidevši, da jim med zavednimi Slovenci ni obstanka.

Novo gimnazijsko poslopje je na zunaj že čisto gotovo. Kakor se govori, pa ne bo notranja oprava gotova do začetka šole, ker so se dela, kakor zidanje sploh, zelo zakasnela. Torej bo treba šolo pričeti v starem, napol podrtem poslopju vsled omenjenih netočnosti! Dovolj žalostno za uboge dijake! Treba bi pač bilo, da bi se merodajni faktorji vendar enkrat malo pobrigali,

kako se je zidalo in kaj se še sedaj dela! O kakem tenisu in drugih športnih pripravah ni duha! Novo poslopje je zidano po srednjeveškem načinu in se razlikuje od starega samo v tem, da je novo. Okna so tako velika kot v prejšnjem, vhod je skoro še manjši, prostor za igrišče leži poševno. Ali se ne bi žrtvovalo še par tisoč in bi imeli poslopje, ki odgovarja modernim zahtevam.

Kopalna sezona je letos izvanredno ugodna. Dan na dan ima Krka 16°—18° R. Solnce pripeka, da je veselje, tako da je kopalnišče izvrstno obiskano. Kopalnišču pa manjka pošten rešilni čoln z modernimi rešilnimi napravami. Ona štirioglasta stara škatlja, ki je privezana ob kopalnišče, je v te svrhe popolnoma nerabna: Hitro veslanje je na njej nemogoče in to je glavni faktor pri rešitvi topečega se človeka. Ta prastari čoln zajema vodo na vseh koncih, prehit ga pa v hitrosti vsak navaden plavač. Treba bo seveda spet, da še par ljudi utone, potem se bo šele začelo prereševati vprašanje o nedostatih rešilnih napravah in to bo trajalo tako dolgo, da se jih bo še par potopilo.

Porotniki za tretjo porotniško dobo v Novem mestu, ki se prične dne 26. avgusta 1912. — Glavni porotniki: Kajfež Anton, vinski trgovec v Kočevju; Pavel pl. Zhuber, gozdarski mojster iz Soteske; Novak Jožef, posestnik iz Orehovice; Gospodarič Josip, posestnik in gostilničar na Logu pri Krškem; Franc Jarc, posestnik v Gornjem Lipovcu; Franc Grill, posestnik in svinjski trgovec v Poljanah; Špelko Martin ml., posestnik na Toplicah; Josip Kotnik, posestnik in trgovec v Mirni peči; Sterniša France, posestnik na Toplicah; Hrovat Ivan, posestnik in gostilničar na Dvoru; Turk Ivan, posestnik v Spod. Mokrempolju; Picek Franc, posestnik in trgovec v Ribnici; Weiss Leopold, posestnik v Metliki; Guštin Milan, posestnik in trgovec v Metliki; Gorenc Alojzij, posestnik na Ardrem pri Krškem; Košir Franc, posestnik na Krtini pri Vel. Loki; Kambič Miko, posestnik in trgovec na Krasincih pri Podzemlju; Osterman Josip, posestnik in gostilničar v Deskovi vasi pri Starem trgu; Štefanc Franc, posestnik na Ratežu, občina Brusnice pri Novem mestu; Stermole Anton, posestnik na Hudem pri Višnji gori; Stonitsch Edvard, posestnik v Novigori pri Čermošnicah; Skušek Friderik, trgovec v Metliki; Zupančič Franc, posestnik na Rakovniku pri Št. Rupertu; Cvitkovič Miko, posestnik in trgovec v Tribučah; Hočevar Josip, posestnik in župan v Nestopli vasi pri Kotu; Karl Müller, posestnik in trgovec v Črnomlju; France Novoselc, posestnik in trgovec v Št. Jerneju; Ferkoj Alojzij, posestnik v Spodnjem Kronavu pri Beli cerkvi; Potočar Martin, posestnik in mesar v Mirni peči; Zajc Alojzij, posestnik v Velikem Gabru; Globevnik Ivan, posestnik v Škocijanu pri Mokronogu; Lackner Andrej, posestnik in gostilničar v Črnomlju; Vukšinič Jožef, posestnik v Metliki; Ramuta Ivan, posestnik v Družinski vasi pri Novem mestu; Podboj Andrej, posestnik in mesar v Ribnici in Jaklič Juri, posestnik in trgovec v Črnomlju. — Nadomestni porotniki so: Koklič Ivan, posestnik hotela v Rudolfovem; Kos Franc, gostilničar v Rudolfovem; Mikolič Jakob, posestnik in krojač v Rudolfovem; Brlec Franc, posestnik in vpok. orožniški stražmojster v Kandiji; Levstek Franc, posestnik v Podgori, občina Prečna; Jakše Ivan, posestnik in gostilničar v Rudolfovem; Urban Horvat, poslovodja tiskarne v Rudolfovem; Nahtigal Ivan, posestnik v Irčivasi, občina Šmihel-Stopiče in Faleskini Rudolf, posestnik opekarne v Spodnji Straži.

Novo vrsto flžola ima Anton Potočar, mizar, Vrh št. 15, Mirnapeč. Prinešen je iz Amerike, stroki so po eni strani rudeči in dolgi po 21 cm.

Danes priložili smo: Navodila za jesensko obdelavo — Društva tvornic za Tomasovo žlindro, katero priporočamo našim cenjenim bralcem v berilo.

Gospodarske drobtine.

— **Tečaj za uporabo sadja in zelenjadi** priredi kranjska kmetijska šola na Grmu od 9. do 13. septembra s sledečim sporedom: V ponedeljek 9. septembra od 2. do 4. ure: Pomen konserviranja sadja in zelenjadi. Vzroki pokvarjenja sadja. — V torek 10. septembra od 8. do 10. ure dopoldne: Kipenje. Kisanje zelenjadi. Konserviranje zelenjadi v kozarcih in puščicah. Od 10. do 12. ure: Praktične vaje v šolski kuhinji. Popoldne od 2. do 4. ure: Naprava mezge (zalsna), mozge (povidla) in zdriza. Od 4. do 6. ure: Praktične vaje v šolski kuhinji. — V sredo, dne 11. septembra od 8. do 10. ure dopoldne: Vlaganje sadja v kozarce. (Naprava kompota.) Shranjevanje sadnih konserv. Od 10. do 12. ure: Praktične vaje v šolski kuhinji. Popoldne od 2. do 4. ure: Naprava soka iz jagodičevja. Od 4. do 6. ure: Praktične vaje v šolski kuhinji. V četrtek 12. septembra: Do-

poludne od 8. do 10. ure: Sušenje sadja in zelenjadi. Od 10. do 12. ure: Praktične vaje v sušenju. Popoludne od 2. do 4. ure: Obiranje in spravljajanje (shranjevanje sadja). Vlaganje sadja v sadovnjaku in sadni kleti. — V petek, dne 15. septembra: Dopoldne od 8. do 10. ure: Naprava sadjevca (mošta). Sestava sadja in mošta. Kipenje mošta. Naprava oceta. Od 10. do 12. ure: Praktično razkazovanje v vinski kleti. Popoludne od 2. do 4. ure: Ravnanje s sadjcem, boleznimi sadjevca in ravnanje s pokvarjenim sadjcem. Od 4. do 5. ure: Praktične vaje v vinski kleti. Predavanje od 9. do 12. septembra so namenjena v prvi vrsti našim gospodinjam in dekletom. Predavanja 12. in 13. septembra pa bolj našim gospodarjem. Tečaja se je udeležiti 5 dni ali pa tudi samo prve dni ali pa tudi zadnja dva dneva. Ker se sprejme z ozirom na praktične demonstracije le omejeno število udeležencev, se je treba prijaviti do 26. avgusta. Oddaljenim in podpore potrebnim udeležencem iz Kranjskega, ki za podporo pravočasno prosijo, povrne ravnateljstvo stroške za pot do Novega mesta in za prehrano po 2 K na dan. Vendar se izplača podpora le tistim, katerim se je izrecno dovolila. Priglasilom je pristaviti, katere dneve se misli dotičnik tečaja udeležiti.

— Razstava gospodinske šole v Šmihelu je pričala kot živ dokaz o posebnem pomenu in o lepem uspehu tega, našim gospodinjam zelo potrebnega zavoda. Razstavljena so bila ženska ročna dela vsakojake vrste, potem razni kuhinjski, zelenjadni in drugi izdelki. Lepo sestavljen je bil razstavni oddelek najraznovrstnejše ukuhane zelenjave in ukuhanega sadja, sadjevih in drugih likérjev, odcedkov, sadjeve mozge, želéjev itd. Izdelki raznovrstnega sladkega peciva so bili zelo gustijozni, posebno praktičnega pomena pa so bili razstavljeni hlebi kruha petih različnih vrst z dodanim preračunom stroškov izdelovanja. — Čedni in enostavno praktični so bili od gojenk izdelani vzorci gospodinskega knjigovodstva in spisja. Prireditelji mize za sv. popotnico, pokrite navadne kmečke mize, mize pri slovesnej priložnosti in k zajtrku je bila prav lična in je dala celej razstavi zelo lepo lice. Zanimanja vredna je bila v kotičku postavljena domača lekarna z navadnimi zdravili zelišči. Taka lekarna naj bi bila v vsakej kmečkej hiši za prvo pomoč. Brez dvoma je razstava dokazala, da se veliko dobrega in potrebnega nauče gojenke te šole, zato naj bo toplo priporočena našemu gospodinskemu naraščanju. Obiskana je bila razstava prav dobro od strani okoličanov in meščanov — kar tudi brezdvomno priča o zanimanju za ta zavod. — O izšolanih gojenkah lahko z mirno vestjo pričakujemo, da bodo kot dobre gospodinje domači hiši tri vogle podpirale. C. D.

Obrtni pospeševalni zavod za Kranjsko v Ljubljani namerava v začetku septembra prirediti knjigovodski tečaj v Novem mestu. Tečaj bo trajal 2 do 3 tedne pod vodstvom strokovnega učitelja g. F. Železnika. Tega tečaja se vdeležiti imajo pravico pred vsem obrtniki, njih soproge ali hčere; za slučaj prepiche vdeležbe se sprejmejo tudi pomočniki, ki nameravajo v kratkem samostojni postati. Interesentje za tečaj pošljite prijave vsaj do 20. t. m. na rokodelsko zadrugo, da zamore pravočasno zavodu sporočiti število vdeležnikov.

— Živinski ogledniki in ogledni listi. Živinorejci se pritožujejo dostikrat radi nekaterih določil postave zoper kužne bolezni iz leta 1909, zlasti glede na živinske oglednike in ogledne liste. Zato se je s tem vprašanjem pečala „Kmečka zveza za novomeški okraj“ in na podlagi posvetovanja je vložil poslanec Jarc v državnem zboru 3. julija t. l. sledeči predlog: V § 8 omenjene postave določeno pregledovanje živine po izvedencih, predno se izda živinski potni list, je vzrok neprestanih tožb kmetovalcev. Ta določba je neizvršljiva, nepotrebna in postaja nadležna, ker jo oblasti in njih organi prestrogo tolmačijo. Brezvspešna in zato neizvedljiva je, ker tacih izvedencev, ki bi celo morali — kakor je izrečeno v izvršilni naredbi — doprinesiti dokaz strokovne vsposobljenosti, sploh ni na razpolago; nepotrebna in odveč je radi tega, ker mora itak živinozdravnik, kakor je v postavi določeno, vsako živinčice natanko pregledati, predno ga pripusti na semenj in izvid zapisati na živinski potni list. Nadležna pa je ta določba, ker povzroča kmetom nepotrebne stroške in pota k ogledniku in županu. Da, zgodilo se je na Kranjskem, da so bili kmetje kaznovani, ki so gnali živino na semenj, pa so šele spotoma, da prihranijo čas, na podlagi oglednega lista šli k županu po živinski potni list. Dalje je potrebna izprememba določba o skupnih in ločenih živinskih potnih listih. Brez zmisla je, da se zahtevata dva potna lista za vole, ki se prodajajo na pare, da pa zadostuje en potni list za več debelih prašičev. Tudi bi bilo treba izrecno dostaviti, da je treba starost živine samo v toliko navesti na potnem listu, kolikor se da sploh določiti. Kajti ozkosrčne oblasti

kaznujejo oglednike, če izpuste starost tudi, ako je sploh ni mogoče določiti. Zato predlagajo podpisani: 1) § 8 postave od 6. avgusta 1909, drž. zak. št. 177 se izpremeni v toliko, da drugi odstavek tega paragrafa (o oglednikih in ogledniških listih) odpade. — 2) Vlada se pozivlja, naj izpremeni odredbo o ločenih skupnih živinskih potnih listih in o njih vsebini glede na starost živine. Sledé podpisi predlagatelja in drugih poslancev S. L. S. Predlog se je odkazal brez prvega branja odseku za živinske kužne bolezni.

— Uljudna prošnja. Podpisano ravnateljstvo se obrača z vljudno prošnjo do vseh kranjskih kmetovalcev, ki se pečajo s pridelovanjem semen domače (štajerske) detelje, bodisi za lastno (domačo) rabo ali pa za prodajo, da bi mu dali na razpolago, oziroma po pošti doposlali vsaj 500 do 1000 gramov ($\frac{1}{2}$ do 1 kg) doma pridelanega, neočiščenega deteljnega semena. Gre se namreč, da se zanesljivo dožene, da-li je v deteljnem semenu, ki se prideluje na Kranjskem, plevel, kakršen je sicer običajen le v semenskem blagu detelje pridelanem v južnih krajih Evrope. Kmetijsko-kemijsko preskušališče za Kranjsko v Ljubljani zasleduje namreč že več let v semenski detelji, ki je ali bi naj bila pristno kranjsko blago, plevel, na podlagi katerega se pri preiskovanju določa proizvodstvo (provenienco) semenske detelje iz južno-evropejskih krajev. To dejstvo bi bilo za nas brezpomembno, ako bi ne bila sklenila „Zveza kmetijskih preizkuševališč v Avstriji“, da je v bodoče pri plombovanju domače semenske detelje zaznamovati na izpričevalih (atestih) tudi proizvodstvo (provenienco) detelje, ako se pri preiskovanju izkaže, da je bilo deteljno seme pridelano v južnih krajih Evrope. To se je zgodilo z ozirom na malovrednost laške in južno-francoske domače detelje, ki prihaja v velikih množinah v naše kraje. Posledica tega sklepa bo, da bo semensko blago domače detelje iz južno-evropejskih krajev polagoma izgubilo avstrijski in tudi nemški trg. Nas bi to ne bolelo, ako bi se ne bali, da zadene enaka usoda tudi naše domače deteljno semensko blago, ki se prideluje na Kranjskem. Zato je neobhodno potrebno, da se na podlagi popolnoma zanesljivih deteljnih vzorcev dožene, v koliko je upravičeno domnevanje, da se je med kranjsko deteljo zanesel južni plevel. Stvar je za našo deželo in za naše kmetijstvo izredne važnosti, ker nam donša deteljno semensko blago, ki se prideluje pri nas na Kranjskem, do pol milijona kron na leto. Odpovedati bi se morali tej za naše razmere naravnost ogromni svoti in bi morali pridelovanje semenske detelje za kupčijo v bodoče opustiti, ako bi se izkazalo, da je med našo deteljo v resnici že zanešen južni plevel in bi ostal kljub temu sklep „Zveze kmetijskih preizkuševališč v Avstriji“ v veljavi. Zavoljo tega se čuti podpisano ravnateljstvo dolžno in poklicano, da v zaščito interesov naše dežele in našega kmetijstva zadevno stvar kar najnatančneje preišče. Ako bi preiskava dognala, da je med našo deteljo zanešen južni plevel, potem bi se moral razveljaviti sklep „Zveze kmetijskih preizkuševališč v Avstriji“, ker nikakor ne gre, da bi zaradi tega trpelo proizvodstvo semenske detelje pri nas. V nasprotnem slučaju pa je dolžnost kmetijsko-kemijskega preskušališča za Kranjsko v Ljubljani, da se pridruži omenjemu sklepu, ker bi bilo kvarno tudi za naše kmetijstvo, ako bi se preplavljala dežela Kranjska z malovredno domačo deteljo iz južnih krajev Evrope. Z ozirom na veliko važnost, ki jo je pripisovati provenienčnemu vprašanju naše domače detelje in z ozirom na koristi, ki jih bo imelo od ugodne rešitve tega vprašanja naše kmetijstvo, upa podpisano ravnateljstvo zadržno, da bo našlo pri prizadetih kmetovalcih kar najizdatnejšo podporo. Še zlasti pa pričakuje, da se bodo vsi tisti kranjski kmetovalci, ki pridelujejo semensko deteljo za kupčijo, v prav obilem številu odzvali prošnji ter mu doposlali potrebne vzorce doma pridelane, neočiščene semenske detelje v preiskovanje. Preiskovanje se bo izvršilo seveda brezplačno in se torej v tem oziru pošiljalcem deteljnih vzorcev ni bati nobenih stroškov. — Ravnateljstvo kmetijsko-kemijskega preskušališča za Kranjsko v Ljubljani. — Ravnatelj: Ing. chem. F. Turk.

Darovi za novo faro cerkev v Prečni v kronah od 29. febr. 1912 dalje.

G. R. 25, M. B. 8. Kastelic Mar. 1, Berlic M. 1, Jakše Fr. 1, Jakše Jož. 1, Met. Marcelan 1, Krampl Fr. Jož. 2, Obljuba sv. Ant. 2, Doberdrug Mih., Jerala Ana 8, Črvan Ana 1, Štefani Giov. 1, Bant Pet. 1, M. D. 100, Gnj. J. 120, Žitnik Franca 1, Hrastar Mar. 1, Kapš Jozefa 3, Golob M. 1, Lukšič Krist. 1, Črvan Ana 1, Trebutz M. 2, Pavlič Alols 1, Plut Jernej 1, Kovačič Jan. 1, Saje Ana 2, Springer Jan. 10, Tomič Jožef 1, Novak Janez 1, Dar sv. Ant. 4, Spelič Mar. 2, Krese Mart. 20, Dar sv. Ant. 4, Ban Petro 2, Kastrevc Ana 20, Kočjaž Al. 1, Zupančič Mar. 1, Kapš Marija 5, Možina Franc 2, Za mernik ajde 3:30, g. Zupančič Jožef 4:08, g. Ma. Pikel 13:40, g. Štef. Trškan 1:20, Nekdo 10, Pavlin Zef. 4, g. Srebotnjak Fr. 3, Zadnik Iv. 1, Bojanc Fr. 1, Dar sv. Ant. 1:20, I. Fr. 0:80, Zarobec Jan. 0:70, J. A. sv. Antonu 2, Može

Franc 10, Schifrer Mar. 2:50, Može A. 1, K. R. 1, Dar sv. Ant. 20, Mišič Mar. 10, Vidic Janez 6, Pavlin M. 5, Pavček Fr. 2, Poroka Derčar-Poglavec 13:39, za ajdo 2, najden denar 7, Rome Neža 20, Krevs Neža 3, Spelič 1, R. M. 1, Brajer Fr. 2, Rifelj Ant. 1, Starič Jožef 1, Dar sv. Antonu 10, Bojanc Ana 1, B. M. 1, Dar sv. Antonu 1, Fifolt, Jan. 2, Lužar Neža 1, Jančar Jož. 2, Besal M. 1, Drenik Al. 2, Globelnik A. 2, Müller M. 0:40, Fr. Š. 1, M. M. 1, Poroka Pirc-Oklešen 16:91, Poroka Lobe-Poglavec 3:26, na oltarji 2:46, g. Supin Karl 2, Jerman Fr. in Ana 3:80, Ant. Lavrič 2, Potočar Zef. 1, Erjavc Jožef 1, Skubic Al. in Mar. 2, Zupančič Mar., kuh. 20, Cah Ana 2, Čampa Andr. za bovč. 25, Šetina Fr. 10, Campl Ant. 1, g. žup. Dolinar Anton 10, g. Štef. Trškan 6:31, Franca Trškan 1, Campa Andr. 8, Dar sv. Ant. 2:33, Zupančič Mart. 10, za pl. Lavrič Al. 1, Kovačič Jan. 4, Šali Andr. za stop. 10, Jan. Prijatelj 5, Šetina Florjan 100, Potočar Zefa 1, od sv. maše 1, Kastelic Fr. 2, Kavšek Mar. 5, Kastelic M. 1, Kavšek Aloj. 30, od sv. m. 0:74, Poroka Kovačič-Doberdrug 6, Kr. Fr. 0:80, Gričar Mar. 1, Može Ana 2, Murgelj Ant. 1, Kastelic Ana 1, Drenik Fr. 4, Kolenc-Ram 0:5, od šotor. 2, Gačnik Ant. 2:02, Dular Fr. 0:80, Ljubi Terezija 800, Jare Jozef 1, Dar sv. Antonu 2, † Može Janez 50, Vintar Jozef 2:10, za plošče 100, na oltarju 3, sl. hranilnica v Kandiji 500. — Bog blagoslovi in povrni stotero!

Listnica uredništva:

Radi pomanjkanja prostora več dopisov prihodnjič.

Loterijske številke.

TRST,	27. julija	86	83	46	73	33
GRADEC,	3. avgusta	90	38	19	54	9

Zahvala.

163

Za vse obilne in presrečne dokaze sočutja povodom boleznin in smrti naše nepozabne, nad vse ljubljene hčere, sestre, sestrične

Karle Jančar

kakor tudi za častno spremstvo naše drage rajnice k večnemu počitku, najprisernejša zahvala.

Osobito pa se še zahvaljujemo koleg. kapitelju v Novem mestu za častno spremstvo, mil. g. proštu dr. S. Elbertu za obiske v bolnici, dalje cenj. učiteljstvu iz Toplice, knežjemu uradu v Soteski, g. nadporočniku Sukupu ter vsemu občinstvu iz Toplice, Soteske in Novega Mesta, kakor tudi belobličnim deklicam za mnogobrojno udeležbo pri pogrebu.

TOPLICE, dne 30. julija 1912.

Rodbina Jančar in sorodniki.

Št. 17.869

Razpis.

Deželni odbor kranjski otvori 1. oktobra 1912 v samostanu šolskih sester „De Notre Dame“ v Šmihelu pri Novem mestu

gospodinjsko šolo

obstoječo iz notranje šole (internata) in zunanje šole (eksternata). Za notranje učenke dovoli deželni odbor 6 ustanov po 15 K na mesec, t. j. polovico učnine in preskrbnine, ki ji je plačevati redno šolskih sester. Istotako se bo plačevalo iz deželnega zaklada zajuterk in kosilo zunanjih učenk, katerim torej ne bo trpeti nobenih stroškov. — Prošnje za sprejem in za ustanove je predložiti do 1. septembra t. l. na vodstvo deželne gospodinjske šole v Šmihelu pri Novem mestu, kjer se dobe tudi podrobnejša pojasnila.

Od deželnega odbora kranjskega,

v Ljubljani, dne 6. avgusta 1912.

167-2-1

KLAVIR

še dobro ohranjen, se proda po ceni (30 K).

Več pove uprava „Dolenjskih Novic“.

166

Ivan Kuntara : tapetnik in dekoratnik : v Šmihelu pri Rudolfovem

se priporoča slavnemu občinstvu in gg. graščakom okolice v izvršitev vsakovrstnega v stroko spadajočega dela in sobnega tapetovanja. — Za naročilo zadostuje dopisnica.

132-13-4

MOJA STARA

38-24-13

skušnija je in ostane, da je za odstranitev pég, kakor tudi v dosego in ohranitev nežne in mehke kože ter bele polti najboljšo sredstvo svetovno-znano milo „Steckenpferd-Lilienmilchseife“ znamke Steckenpferd tvrdke Bergmann & Co., Tetschen a/E. Komad po 80 h se dobi v vseh lekarnah, drožerijah, prodajalnah parfumov in vseh v to stroko spadajočih trgovinah. — Istotako se priporoča Bergmannova lilijina krema „Manera“ kot izborna sredstvo za ohranitev nežnih, belih, ženskih rok; lonček po 70 h se dobi v vseh trgovinah.

Prostovoljna prodaja.

Vsled stalne preselitve se proda majhno, pa lepo posestvo na Maharovcu, občina in fara St. Jernej na Dolenjskem. To posestvo obstoji iz hiše, vse potrebne hišne oprave in naprave ter pripadajočega zemljišča, vrta, nekaj travnika in njive.

Ker ni v obsežni in obljudeni vasi še nobene trgovine, bi se ta hiša prav lahko uporabila tudi za prodajalno.

Vsa natančnejša pojasnila so vsakemu kupcu na razpolago pri g. Jernej Turku, posestniku in gostilničarju v Mokrempolju pri St. Jerneju.

165-4-1

GLASOVIR

dobro ohranjen, je zaradi preselitve za nizko ceno takoj za prodati. Naslov pove upravnistvo „Dolenjskih Novic“.

162-0-1

„Slovenska Straža“ v Ljubljani

želi imeti v vsaki občini po vsem Slovenskem

zanesljivega človeka

ki bi sodeloval pri „Ljudskem zavarovanju“. Zagotovljen je dober in trajen zaslužek. — Ponudbe pod „Ljudsko zavarovanje“ na Slovensko Stražo v Ljubljani.

161-3-1

Vsi, ki ste skrbni možje in očetje!

Ali hočete vsaj 10 vinarjev na teden žrtvovati za svojo oziroma za prihodnost svojih otrok? Potem pišite „Slov. Straži“ v Ljubljani po knjižico gosp. župnika Haaseja o ljudskem zavarovanju, ki se vsakomur dološlje popolnoma zastonj.

152-3-2

Dobro ohranjena kočija

se po ceni proda. — Kdor si jo hoče ogledati, naj se oglasi pri g. Ivanu Reitz v St. Jerneju.

154-2-2

Polkrita kočija (landauer)

skoro nova, malo rabljena, je radi opuščanja konj ceno na prodaj. Naslov in fotografija kočije na ogled v našem upravnistvu.

147-3-3

Košnja otave

oddala se bode potom dražbe v nedeljo dne 25. avgusta od 2. ure popoldne naprej. Pričelo se bode pri škrjanskem delu.

Oskrbništvo Ruperčvrh.

GOSTILNA

155-2-2

se odda v najem v Bršlinu pri mostu. — Več se izve v Bršlinu v grajščini Langer.

Popolnoma varno naložen denar Hranilnica in posojilnica za Kandijo in okolico

reg. zadruga z neomejeno zavezo

v lastnem domu v Kandiji

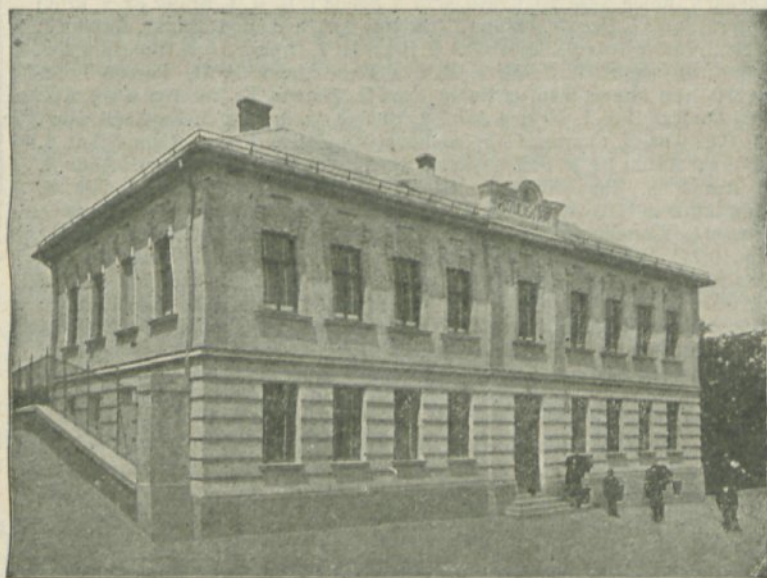
sprejema hranilne vloge od vsacega, če je njen ud ali ne, ter obrestuje po

 $4\frac{3}{4}\%$

5-0-14

na leto brez odbitka rentnega davka, katerega sama iz svojega plačuje.

Za hranilne vloge kakor za vse posojilnične obveznosti — jamči poleg rezervnega zaklada in deležev čez 2200 zadrugnikov z vsem svojim premoženjem. Iz tega se razvidi, da malokateri denarni zavod nudi tolike varnosti kakor kandijanska hranilnica.

VINO

prav dobro, belo in rudeče, domačega pridelka leta 1911. In za domačo porabo leta 1909 po 40 vin. na liter v grajščini Bajnof pri Rudolfovem.

Parna opekarna v Zalogu - Breitenau

naznanja, da je obče priljubljena, sedaj žgana

 zarezana

in stavbena opeka

v veliki množini na razpolago in se zamore takoj dobiti. Cena najnižja, kakovost izborna.

Naročuje se lahko po dopisnici. 46-0-11

Rojaki, podpirajte domače obrtnike!

A. Kokalj-a naslednik:

JOSIP ZAGORC,

kamnosek v Bršljinu št. 27

se priporoča za vsa v kamnoseško stroko spadajoča dela. — Izdeluje zlasti krasne

nagrobne spomenike

po najnižjih cenah, po naročilu iz raznovrstnega marmorja, ima jih tudi vedno v zalogi, da si jih vsak lahko ogleda.

Naročila izvršuje natančno po dogovoru, cene brez konkurence.

Za obila naročila se priporoča — z odličnim spoštovanjem

149-3-3

JOSIP ZAGORC, kamnosek.

Burgit

mi je odstranil vse kurje oči tekom par dni, tako, da ga zamorem vsakemu lahko priporočati.

148-3-3 Franc Kenda, Rudolfovo.

BURGIT me je rešil kurjih oči tekom 6 dni; trpel sem že čez 16 let, zato Vam izrekam zahvalo za Vaše priporočilo.

Juraj Žagar, Marija Bistrica, Herv.

BURGIT je hitro deloval, tekom nekaj dni sam bil rešen kurjih oči in vseh bolečin, kar priznavam, da je to najboljše sredstvo.

Miha Oswald, Kostanjevica.

 Dobi se po 30 vin. komad pri: Ivan Svetec, brivec, Rudolfovo, Glavni trg.

Milijoni
združijo

Kašalj

hripavost, katar, zasliženje, dušljivi in oslovski kašelj

s Kaiserjevimi prsnimi karamelami „s tremi smrekami“.

6050 notarsko poverjenih izpričeval od zdravnikov in pri-
- - - vatnih oseb dokazuje gotov uspeh. - - -

Bonbončki jako dobro prijajo in so ugodnega okusa.

Paket 20 in 40 vinarjev, ovojček 60 vinarjev, se dobiva pri lekarnarjih: 1-20-20

Karl Andrijanič in J. Bergmann v Rudolfovem.

Trgovina

najboljše upeljana, blizu župne cerkve in železnice, se da v najem s začetkom novembra tekočega leta.

Zraven spada stanovanje in soba za skladišče. Najlepša prilika za eno ali več deklet, ki imajo veselje do samostojne trgovine. — Prometa na leto okolu 24.000 kron. Naslov pové upravništvo Dol. Novic. 159-2-2

Proda se lepo posestvo

obstoječe iz zidane hiše s tremi sobami, zidanega hleva, štirih svinjakov, posetve za deset mernikov, dveh delov gozda in pašnika; vse v dobrem stanu — pri Št. Jerneju (blizu novega Lurda). — Več se izve pri Francetu Lužarju v Doljni Stari vasi, pošta Št. Jernej (Dolenjsko). 158-2-2

MOJ STARI

38-10-7

nazor je in ostane ta, da je proti prhljaju, prezačasni osivelosti in izpadanju las, kakor sploh za negovanje las, najboljšo sredstvo svetovnoznani „Steckenpferd-Bay-Rum“ znamke Steckenpferd, tvrdke Bergmann & Co., Tetschen a/E. — Dobi se v steklenicah à 2 K in 4 K v vseh lekarnah, drožerijah, prodajalnah parfumov in brivnicah.